

College van burgemeester en wethouders
Dhr. E. van der Burg
Postbus 202
1000 AE Amsterdam

Amsterdam, 4 april 2011

Aan: College van burgemeester en wethouders van Amsterdam

Betreft: Advies Sportraad Amsterdam *Herinrichting Sportpark Amsterdamse Bos - Hockey.*

Geachte heer Van der Burg,

Met genoegen bied ik u het advies *Herinrichting Sportpark Amsterdamse Bos - Hockey* van de Sportraad Amsterdam aan.

Het Amsterdamse Bos is het hockeywalhalla van de wereld. Nergens anders ter wereld is de sport zo geconcentreerd en het niveau zo hoog als in het Amsterdamse Bos. Ieder weekend trekken de zeventien hockeyvelden zo'n tienduizend actieve en passieve hockeyliefhebbers. Gefaciliteerd door drie gerenommeerde Amsterdamse hockeyverenigingen die al decennia lang dagelijks de kracht van de verenigingsstructuur aantonen. Niet alleen zijn zij een voorbeeld voor veel andere Amsterdamse sportverenigingen, ook vertegenwoordigen zij een buitengewoon waardevol sociaal kapitaal in de stad Amsterdam. Bovendien is in het Amsterdamse bos het Wagenerstadion gevestigd dat in de mondiale hockeywereld een legendarische reputatie geniet vergelijkbaar met het Wembley Stadion in Londen voor het voetbal. Het zou het stadsbestuur er dus ook alles aan gelegen moeten zijn dit hockeywalhalla, waar top- en breedtesport elkaar dagelijks ontmoeten, (meer) te koesteren en waar mogelijk te verbeteren. De realisatie van een nieuw nationaal hockeystadion is in dit licht een logische investering en een eerste noodzakelijke stap.

In vervolg op ons advies *Sportas Amsterdam* van 8 maart jl. en vooruitlopend op het besluit dat dit (voor)jaar genomen zal worden over de mogelijke nieuwbouw van het Wagenerstadion doet de Sportraad Amsterdam u een zestal concrete aanbevelingen met betrekking tot de herinrichting van het sportpark Amsterdamse Bos. Deze aanbevelingen dienen te voorkomen dat de verschillende initiatieven los van elkaar en buiten de totaalvisie, zoals geformuleerd in het genoemde advies, om worden doorontwikkeld. Bovendien zijn de aanbevelingen getoetst aan het beoogde ambitieniveau, inrichting en uitstraling van de Sportas en daarmee essentieel voor een coherente en kwalitatief hoogstaande ontwikkeling van de Sportas. Samengevat luiden de aanbevelingen als volgt:

1. Handhaaf de huidige locatie van het Wagenerstadion;
2. Kies voor een reële capaciteit;
3. Haal het Nationaal Hockey Centrum naar het Amsterdamse Bos;
4. Integreer verschillende functies in het nieuwe Wagenerstadion;
5. Breid het Sportpark Amsterdamse Bos uit met drie extra hockeykunstgrasvelden;
6. Verruim de grenzen van het Sportpark Amsterdamse Bos.

1. Handhaaf de huidige locatie van het Wagenerstadion

Momenteel worden twee varianten voor de nieuwbouw (huidige locatie en Nieuwe Kalfjeslaan) van het Wagenerstadion uitgewerkt. Het projectbesluit, dat medio december 2010 zou moeten zijn afgerond, wacht nog steeds op zijn voltooiing. De vaststelling van dit projectbesluit door de gemeenteraden van Amsterdam en Amstelveen was voorzien voor mei 2011, maar wordt vrijwel zeker verschoven tot na de zomer.

Om te voorkomen dat andere Nederlandse steden profiteren van de aarzelende houding van Amsterdam en zelf concrete plannen ontwikkelen voor een nieuw nationaal hockeystadion is doortastendheid nu vereist. Nieuwbouw op de locatie Nieuwe Kalfjeslaan vereist onder meer forse infrastructurele aanpassingen en het kappen van een groot aantal bomen waardoor de doorlooptijd van het project fors verlengd wordt. Om de besluitvorming en uiteindelijk het bouwproces niet langer onnodig te vertragen, adviseert de Sportraad dan ook per direct een keuze te maken voor nieuwbouw op de huidige locatie.

2. Kies voor een reële capaciteit

Zoals aangegeven in het advies over de Sportas Amsterdam raadt de Sportraad aan de accommodaties aan de Sportas te ontwikkelen tot trainingsfaciliteiten van internationaal topniveau waar eveneens wedstrijden op ten minste het hoogste nationale competitieniveau kunnen worden georganiseerd.

Met het oog op de vele internationale wedstrijden en toernooien die regelmatig in het Wagenerstadion worden gespeeld ligt het voor de hand dat het nieuwe stadion ook deze wedstrijden moet kunnen blijven huisvesten. De keuze van de hockeybond voor een capaciteit van 9.500 toeschouwers is in dit perspectief reëel. De Sportraad adviseert het college niet alleen om het voorstel van de hockeybond te steunen, maar ook om zich gezamenlijk in te spannen voor het realiseren van een rendabele exploitatie voor de langere termijn. Het verdient tevens aanbeveling bij de bouw van het nieuwe stadion reeds voorzieningen aan te brengen die tijdelijke uitbreiding van de capaciteit kunnen faciliteren in verband met mogelijke (zeer) grootschalige incidentele evenementen.

3. Haal het Nationaal Hockey Centrum naar het Amsterdamse Bos

Het sportpark Amsterdamse Bos met prominent daarin het Wagenerstadion is een belangrijk onderdeel van de Sportas Amsterdam. Met deze Sportas kan de stad zich internationaal profileren als een echte (Olympische) sportstad. Het gebied dient hiertoe ieder moment van de dag sport te ademen. Dit kan gerealiseerd worden door zoveel mogelijk nationale selecties aan de Sportas te verbinden.¹ Naar mening van de Sportraad mag het Nationaal Hockey Centrum (NHC) hier absoluut niet ontbreken. Het stadsbestuur zal er dan ook alles aan moeten doen om het NHC alsnog naar het Amsterdamse Bos te halen.² Niet alleen omdat de vestiging van het NHC in het mondiale hockeywalhalla een logische keuze is, maar ook omdat de combinatie met het nieuwe nationale hockeystadion voor de hand ligt. Hiertoe zal het enerzijds hoogwaardige trainingsfaciliteiten en optimale randvoorwaarden (eet-, rust- en behandelvoorzieningen) dienen te garanderen. Anderzijds zou het stadsbestuur de overheidsfinanciering van het nieuwe stadion nadrukkelijker kunnen verbinden aan de komst van het NHC en het bondsbureau alsmede aan garanties voor de toewijzing van grote evenementen aan het nieuwe stadion in de toekomst.

4. Integreer verschillende functies in het nieuwe Wagenerstadion

Het nieuwe Wagenerstadion is meer dan het nieuwe nationale hockeystadion alleen. Het moet hét centrum van de Nederlandse hockeysport worden. Naast het Nationaal Hockey Centrum zou het stadsbestuur - gezien de gevraagde investering van de gemeente Amsterdam - bij de KNHB tevens vestiging van het bondsbureau in of rondom het stadion dienen te bedingen. Verder dient onder meer ruimte te worden gereserveerd voor medische faciliteiten en kunnen er – in de geest van de Sportas – samenwerkingsverbanden met het onderwijs en wetenschap worden gehuisvest die bijdragen aan het verbeteren van zowel de fysieke als cognitieve prestaties van de hockeyers.

---

¹ Hierbij dient uiteraard voorrang te worden gegeven aan de zeven sporten zoals genoemd in het advies *Sportas Amsterdam*, pagina 17-18.

² Uit een publicatie op Hoofdklassehockey.nl (d.d. 27 januari 2011) zou kunnen worden afgeleid dat de KNHB het streven heeft om het nieuwe Nationaal Hockey Centrum te vestigen op het complex van HC Kampong in Utrecht.

Tot slot dient het ook mogelijk te zijn andere sportgerelateerde ondernemingen onder te brengen in het stadion. Hoewel het integreren van dergelijke nieuwe functies betekent dat het bestemmingsplan moet worden aangepast, is dit naar mening van de Sportraad essentieel om een exploitabel stadion te kunnen realiseren. Bovendien creëert een dergelijk stadion met verschillende geïntegreerde functies de sportieve bedrijvigheid die de Sportas naar onze mening dient uit te stralen.

5. Breid het Sportpark Amsterdamse Bos uit met drie extra hockeykunstgrasvelden

Teneinde de verschillende nationale selecties zo optimaal mogelijk te kunnen laten trainen dienen zij altijd voorrang te krijgen bij de verdeling van trainingsuren. Hierdoor komt er zeker in de piekuren nog meer druk op de verschillende velden te staan. Om dit probleem adequaat op te kunnen vangen zullen er drie extra kunstgrasvelden moeten worden gerealiseerd op het sportpark (één per hockeyclub). De gemeente voldoet hiermee aan het uitgangspunt van de Sportas om een select aantal sporten op het allerhoogste niveau blijvend te faciliteren. Met de noodzakelijke uitbreiding van de veldcapaciteit komt de vitaliteit van de drie hockeyverenigingen bovendien niet in het geding en zijn zij in staat om de organische groei adequaat te kunnen opvangen en zo hun leden succesvol te kunnen blijven faciliteren. Tegelijkertijd getuigt dit van een door de Sportraad ondersteund beleid waarbij de gemeente succesvolle verenigingen steunt die structureel en langdurig een positieve bijdrage leveren aan de gemeenschap en daarin een belangrijke voorbeeldfunctie vervullen.

6. Verruim de grenzen van het Sportpark Amsterdamse Bos

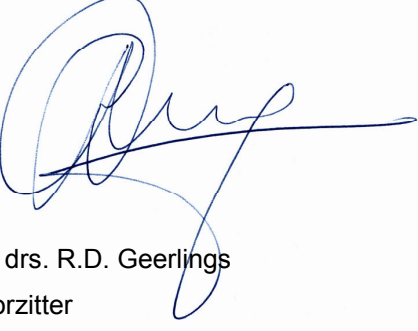
Vanzelfsprekend is het niet de bedoeling dat de sportverenigingen op het sportpark lijden onder de nieuwbouwplannen. Om bovenstaande aanbevelingen echter ten uitvoer te kunnen brengen zal er ruimte op het sportpark gecreëerd moeten worden. Uitbreiding van het sportpark met ten minste het Arenaterrein biedt in dit perspectief veel mogelijkheden. Tevens zou voor de voetbalvereniging ABN AMRO een aantrekkelijke locatie elders in de stad kunnen worden gezocht, aangezien voetbal niet tot de sporten behoort die voorrang genieten op de Sportas.

De Sportraad acht de hockeysport van eminent belang voor de uitstraling van Amsterdam als sportstad. Het Amsterdamse Bos geldt internationaal als het walhalla van de hockeysport en het Wagnerstadion geniet mondiaal een legendarische reputatie. Ter invulling van de aanbevelingen uit het Advies "Sportas Amsterdam" van 8 maart jl. en de principiële uitgangspunten die daarin zijn verwerkt, acht de Sportraad het voor Amsterdam van het allergrootste belang om stevig en structureel te investeren in deze sport. Te beginnen met de bouw van het nieuwe nationale hockeystadion op de

manier zoals vervat in dit advies. Hiermee levert het stadsbestuur tevens een eerste belangrijke bijdrage aan de invulling van de Sportas als buitengewoon en tastbaar resultaat van de uitgesproken Olympische ambitie ongeacht een mogelijke toewijzing van de Spelen aan Amsterdam in 2028.

In afwachting van uw reactie verblijf ik,

mr. drs. R.D. Geerlings
Voorzitter

SPORTRAAD AMSTERDAM